

Innst. S. nr. 235

(2006-2007)

Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

Dokument nr. 8:51 (2006-2007)

Innstilling fra justiskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Trond Helleland, Elisabeth Aspaker, Øyvind Halleraker og André Oktay Dahl om mulighet for elektronisk politianmeldelse av tyverier på Internett

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Stortingsrepresentantene Trond Helleland, Elisabeth Aspaker, Øyvind Halleraker og André Oktay Dahl framsatte 21. mars 2007 følgende forslag:

I

Stortinget ber Regjeringen etablere mulighet for politianmeldelse på Internett av mindre tyverier, tyveri av sykkel, moped, motorsykkel, trailer, personbil, vare-/lastebil, mistanke om hacking og tilfelle av barnepornografi.

II

Stortinget ber Regjeringen fjerne begrensningene med hensyn til kategorier og beløp når en sikker nasjonal e-ID/e-signatur er klar for Min side og AltInn."

Forslagsstillerne viser til at det i dag er en stor underrapportering av vinningskriminalitet som for eksempel mindre tyverier. Mange velger å ikke anmelde, fordi politiet mange steder har åpningstider og bemanning som gjør det praktisk vanskelig.

Med unntak av e-postadresse for tips om visse typer kriminalitet, som for eksempel barnepornografi, er det ikke mulig å anmelde via Internett i Norge i dag. I Danmark har man i flere år kunnet anmelde flere typer kriminalitet elektronisk. Forslagsstillerne beskriver i forslaget hvordan den danske ordningen er utformet.

Allerede før en sikker nasjonal e-ID/e-signatur er klar for Min side og AltInn, bør man kunne åpne for en løsning tilsvarende den danske også i Norge. Det sentrale er å få tilbudet raskt på plass.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Anne Marit Bjørnflaten, Thomas Breen, Ingrid Heggø og Hilde Magnusson Lydvo, fra Fremskrittspartiet, Jan Arild Ellingsen, Solveig Horne og Thore A. Nistad, fra Høyre, Elisabeth Aspaker og André Oktay Dahl, og fra Sosialistisk Venstreparti, Kirsti Saxi, viser til forslagene i Dokument nr. 8:51 (2006-2007).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at forslagsstillerne tar opp et viktig tema for å gjøre det lettere å anmelde mindre lovbrudd. Flertallet viser til justisministerens brev (jf. vedlagte brev av 2. mai 2007) der det framkommer at Politidirektoratet allerede er i gang med et arbeid for å forberede elektronisk mottak av anmeldelser for enkle forhold, og der en framdriftsplan i tre faser er presentert fra Politidirektoratet.

Flertallet viser til Politidirektoratets arbeid for å forberede elektronisk mottak av anmeldelser for enkle forhold. I dette arbeidet vil det også bli vurdert en løsning der anmeldelsene kan sendes inn fullelektronisk slik at dataene importeres direkte inn i politiets basisløsninger for behandling av straffesaker. Flertallet er fornøyd med at politiet er i gang med et slikt arbeid.

Flertallet viser til at det i Revidert nasjonalbudsjett for 2007 er foreslått avsatt 6 mill. kroner til etablering av en politistasjon på nett. Dette er en oppfølging av forslagene fra Faremo-utvalget, og vil rette seg mot forebygging av internettrelaterte overgrep mot barn.

Ett av forslagene er å legge til rette for at internetbrukerne kan rapportere direkte til politiet i form av en lett identifiserbar knapp på nettsiden.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at forslagsstillerne tar opp et viktig tema som bidrar til å gjøre det lettere å anmelde mindre lovbrudd. Disse medlemmer har merket seg at forslagsstillerne er bekymret for den store underreporteringen av for eksempel mindre tyverier.

Disse medlemmer viser til justisministerens brev (jf. vedlagte brev av 2. mai 2007) der en framdriftsplan i tre faser er presentert fra Politidirektoratet. Disse medlemmer mener at dette er lite ambisiøst og ønsker en raskere framdrift av prosjektet.

Disse medlemmer viser i den sammenheng til Innst. S. nr. 155 (2006-2007), der det vises til at Riksrevisjonen har stilt spørsmål ang. prosjektet "Politiet på nett". Riksrevisjonen stiller her blant annet spørsmål om kostnadene og framdriften ved prosjektet. Disse medlemmer er av den oppfatning at politiet skal være i forkant når det gjelder å ta i bruk nye løsninger, og ikke at de skal være de siste som benytter seg av ny teknologi. Disse medlemmer mener det er viktig å få på plass en kostnadsoversikt, samtidig som man får fortgang i prosjektet, da det allerede finnes løsninger som for eksempel de som det danske politiet benytter.

Disse medlemmer merker seg også i brevet fra justisministeren at det sannsynligvis ikke vil være krav om elektronisk signatur for å kunne levere anmeldelse via Internett. Disse medlemmer mener at dette forenkler arbeidet og bidrar til at en løsning kan komme på plass hurtigst mulig.

Disse medlemmer mener ut ifra de opplysninger som foreligger, at det skulle være mulig å ha et fullgodt system for elektronisk anmeldelse av mindre forbrytelser oppå gå i løpet av siste halvår 2008.

Disse medlemmer merker seg også i brevet fra justisministeren at Fornyings- og administrasjonsdepartementet har sendt forslag til strategi for elektronisk ID og signatur for offentlig sektor ut på høring, med frist 14. mai. Når en slik løsning er klar for Minside og AltInn, kan man etter disse medlemmers mening fjerne begrensninger med hensyn til kategorier og beløp.

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen etablere mulighet for politianmeldelse på Internett av mindre tyverier, tyveri av sykkel, moped, motorsykkel, trailer, personbil, vare-/lastebil, mistanke om hacking og tilfelle av barnepornografi.

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen fjerne begrensningene med hensyn til kategorier og beløp når en sikker nasjonal e-ID/e-signatur er klar for Min side og AltInn.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Dokument nr. 8:51 (2006-2007) - representantforslag fra stortingsrepresentantene Trond Helleland, Elisabeth Aspaker, Øyvind Halleraker og André Oktay Dahl om mulighet for elektronisk politianmeldelse av tyverier på Internett - vedlegges protokollen.

Oslo, i justiskomiteen, den 31. mai 2007

Anne Marit Bjørnflaten
leder

Thore A. Nistad
ordfører

Vedlegg**Brev fra Justis- og politidepartementet v/statsråden til justiskomiteen, datert 2. mai 2007****Dok nr 8:51 - representantforslag fra Aspaker Hal-
leraker og Dahl om mulighet for elektronisk politi-
anmeldelse av tyverier på Internett**

Forslag:

I

"Stortinget ber Regjeringen etablere mulighet for politianmeldelse på Internett av mindre tyverier, tyveri av sykkel, moped, motorsykkel, trailer, personbil, vare-/lastebil, mistanke om hacking og tilfelle av barnepornografi."

II

"Stortinget ber Regjeringen fjerne begrensningen med hensyn til kategorier og beløp når en sikker nasjonal e-ID/e-signatur er klar for Min side og Altlnn."

1. ANMELDELSER

Det vil fortsatt være mindre alvorlige lovbrudd som kan anmeldes elektronisk. Ved mer alvorlige lovbrudd vil det være behov for flere og mer spesifikke opplysninger som mest effektivt innhentes i en dialog mellom politi og anmelder. Anmeldelse av alvorlige lovbrudd vil vanskelig kunne innpasses i et elektronisk skjema, samtidig som det er viktig for politiet gjennom kontakt med anmelder å kunne klarlegge forholdet tilstrekkelig til å kunne foreta en prioritering og iverksette eventuelle umiddelbare etterforskningskritt.

Det kan dessuten være grunn til å nevne at innlevering av uriktig eller falsk anmeldelse er straffbart. Ved mer alvorlige lovbrudd er det viktig at dette presiseres klart ved mottak av anmeldelsen. En erfaren polititjenestemann eller -kvinne vil dessuten gjennom dialogen med anmelder kunne avsløre og evt. forhindre at vedkommende pådrar seg straffansvar ved uriktig anmeldelse.

**2. ELEKTRONISK ANMELDELSE AV ENKLE
FORHOLD**

Politidirektoratet har følgende faser for etablering av mottak av anmeldelser elektronisk:

1. I fase 1, 2007 / 2008 er det lagt til rette for at anmeldesskjema, for enkle forhold, kan lastes ned fra www.politi.no. Skjemaet skrives ut, fylles ut av fornærmede / melder, signeres og leveres eller sendes i ordinær postgang til politiet.
2. I fase 2, 2008, tar en sikte på å tilrettelegge for at skjemaet kan fylles ut ved hjelp av dialogbokser med tilknyttet hjelpetekst til hver boks. I denne fasen vil det være aktuelt å se på muligheten for å kunne sende anmeldelsen elektronisk i en slik løsning. Men flere forhold må avklares før det kan skje, bl.a. forholdet til elektronisk signatur og ikke minst behovet for organisatoriske endringer i politidistriktene for å for å kunne utnytte gevinstpotensialet både for publikum og i politiet. Blant annet

må mottaksapparatet innrettes slik at anmeldelsene blir vurdert og effektivt på en effektiv og sikker måte.

3. I fase 3, 2008 / 2009 vil en vurdere en løsning hvor anmeldelsene innsendes fullelektronisk på en slik måte at dataene importeres direkte inn i BL - politiets basisløsninger for behandling av straffesaker. Med et slikt utgangspunkt, og for utvalgte kriminalitetstyper, vil det også kunne være mulig å anmelde et forhold til politiet samtidig med f.eks. innlevering av skademeldingen til forsikringselskapet, som et av rutinetrinnene hos forsikringselskapet når det er mistanke om straffbart forhold. Tilsvarende for tapsmeldinger på bankkort, kredittkort, mobiltelefoner og simkort.

Innfrielse av fase 3 kravene vil formentlig kunne påvirke både politiets behov for effektive og ressursbesparende rutiner, sikre et behov for en mer reell oversikt over straffbare handlinger og sikre forsikringselskapenes behov. Denne løsningen vil også bedre kunne ivareta borgernes forventning til at politiet tar imot anmeldelsen, vurderer den og etterforsker i den grad det er opplysninger som gir grunnlag for etterforskning.

Ved å sørge for at lovbrudd med stor enkelthet kan bli registrert, vil politiet kunne ha et bedre grunnlag for å rette ressursene inn på å systematisere lovbruddene og arbeide problemorientert med fokus på hvor, når og hvem som utøver slik kriminalitet.

3. ELEKTRONISK SIGNATUR

Når det gjelder elektronisk signatur vil det sannsynligvis ikke være et krav om dette for å kunne levere en anmeldelse via internett. Dette må avklares, men det vil være fullt mulig å implementere anmeldelse via internett uten krav til elektronisk signatur og det vil derfor ikke ha betydning for den skisserte fremdriftsplanen i pkt.2.

Fornyings- og administrasjonsdepartementet (FAD) har sendt forslag til strategi for elektronisk ID og signatur for offentlig sektor ut på høring med frist 14. mai.

**4. INTERNETTRELATERTE OVERGREP MOT
BARN**

En arbeidsgruppe ledet av Grete Faremo foreslår, i rapporten "Forebygging av internettrelaterede overgrep mot barn" foreslår bl.a. at det blir lagt til rette for en direkte rapporteringsmulighet for internettbrukerne til politiet i form av en lett identifiserbar knapp på nettsiden i tråd med den britiske løsningen. I dag er det noe tilfeldig hvor rapporteringshenvendelser havner og chatteaktørene har et behov for klarere rapporterings- og mottaksapparat hos myndighetene, chatteaktørene sier at de ønsker å ta i bruk en slik løsning på sine sider, dersom det blir tilrettelagt for dette. Rapporten er sendt på høring med frist 7. mai 2007.

5. ADMINISTRATIVE OG ØKONOMISKE KONSEKVENSER

Innføring av nye elektroniske løsninger og videreutvikling av eksisterende vil ha visse administrative og mer vesentlige økonomiske konsekvenser.

Effektiv behandling av elektroniske anmeldelser og særlig de foreslåtte varslingsmuligheter ved mistanke om internettrelaterte overgrep mot barn, vil kreve til-

strekkelig mottakskapasitet og kompetanse. Det er grunn til å regne med at mengden henvendelser til politiet vil øke, samtidig som det ligger en forventning om rask respon.

Særlig i forhold til fase 3, fullelektronisk innsending av enkle anmeldelser, er det behov for utredninger i forhold til kompleksitet og investeringsbehov. Politidirektoratet vil initiere et forprosjekt våren 2007.